

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r16177341615,CZERNIAK-Walerian-Jozef.html>
23.02.2024, 23:58

CZERNIA K Walerian Józef

Osoba

CZERNIAK Walerian Józef

Urodzony

1896

Zmarł

1972

Opis

ur. 19.03.1896 roku w Sokolnikach pow. Września, w rodzinie rolnika Wawrzyna i Franciszki Paszkiewicz. Ukończył szkołę powszechną w rodzinnej miejscowości, był uczestnikiem strajku szkolnego dzieci polskich. Później podjął naukę w zawodzie mleczarskim. Po wybuchu I wojny światowej został powołany do wojska pruskiego. Przeszkolenie przeszedł w 14 pułku ułanów, później został przeniesiony do

pułku huzarów w Brunszwiku; z oddziałem tym wyruszył na front bałkański, następnie walczył w Małej Azji, a w 1918 roku przeniesiono go na front zachodni.

W grudniu 1918 wrócił do rodzinnej miejscowości. Uczestniczył w Powstaniu Wielkopolskim; od 13 lutego 1919 żołnierz 3/17 pułku ułanów wielkopolskich w Gnieźnie. 3 maja 1919 roku brał udział w wielkiej defiladzie pułku na błoniach w Ławicy k. Poznania przed gen. Józefem Dowbor - Muśnickim i członkami Misji Koalicyjnej. 23 maja 1919 wraz z pułkiem wymaszerował na front nad Notecią; później przebywał na Pomorzu. Pod koniec grudnia 1919 wyjechał na front wschodni. Uczestnik wojny polsko - bolszewickiej, ranny pod Górnostajpołem nad Dnieprem.

Za wybitne i bohaterskie czyny w czasie walk: wyniesienie z pola bitwy pod silnym ogniem nieprzyjaciela, ciężko rannego ppor. Jaczyńskiego i ułana Wachowiaka oraz uratowania życia ppor. Aleksandra Płoskiego podczas szarży pod Starosielcami w dniu 14 maja 1920 roku - został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari nr 4082. Po zakończeniu wojny pełnił w 17 pułku ułanów wielkopolskich służbę podoficera zawodowego - w stopniu starszego wachmistrza - na stanowisku szefa szwadronu. Do rezerwy przeszedł 31.12.1929 roku. Po zwolnieniu z wojska i ukończeniu szkoły mleczarskiej podjął pracę na stanowisku kierownika mleczarni Spółdzielni Mleczarskiej w Koźminie Wielkopolskim.

W grudniu 1939 roku wraz z rodziną wysiedlony do Generalnej Guberni; pracował w Warszawie w Biurze Zarządu Spółdzielczości Mleczarskiej Dystryktu Warszawskiego. W Warszawie wstąpił do Armii Krajowej i w 1944 roku brał udział w Powstaniu Warszawskim. Po zakończeniu wojny

wrócił do Koźmina Wielkopolskiego i do przejścia na emeryturę w 1962 roku pracował na stanowisku kierownika miejscowej mleczarni. Za udział w Powstaniu Wielkopolskim Uchwałą Rady Państwa z 13 grudnia 1971 roku mianowany został podporucznikiem WP.

Zmarł 17 maja 1972 roku w Koźminie Wielkopolskim i pochowany został na miejscowym cm. parafialnym. Odznaczony był: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1968), Krzyżem Walecznych (1921), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1957); Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym (1958), Brązowym Krzyżem Zasługi (1928), brązowym medalem „Za długoletnią służbę” (1938) i in.

W 1921 r. zawarł związek małżeński z Marią Zamiar, z którą miał dzieci: Halinę (ur. 1923 - zginęła w obozie koncentracyjnym Ravensbruck w 1945 r.); Zbigniewa (ur. 1925) - inżyniera mechanika i Barbarę (ur. 1930) - technika analityka.

Bibliografia

E. Tomkowiak, Czerniak Walerian Józef (1896-1972), Powstańcy Wielkopolscy. Biogramy uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-1919, red. B. Polak, T. I, Poznań 2005, s. 34-35.

Autor wpisu

Ewelina Tomkowiak